

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

DOI: <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2026-58-11>

УДК 338.45:339.927(4+477)

*Власенко І. В., д.е.н., професор,
професор кафедри економіки та торговельного підприємництва
Приватний вищий навчальний заклад
«Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва»
vlasenkoivol@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3909-1179*

*Морозова Н. І., заслужений працівник культури,
доцент кафедри фундаментальних дисциплін
Приватний вищий навчальний заклад
«Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва»
ORCID: 0009-0007-4360-2967*

*Діденко О. І., магістр
Приватний вищий навчальний заклад
«Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва»
Sashadidenko12@gmail.com
ORCID: 0009-0004-5084-4508*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ЄС

Анотація. Мета полягає у аналізі стану та тенденцій розвитку зовнішньоторговельних відносин України та країн ЄС, визначенні ключових торговельних партнерів і товарних потоків, обґрунтуванні перспективних напрямів поглиблення співпраці. Об'єктом дослідження є зовнішньоторговельні відносини, потоки товарів між Україною та країнами ЄС. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи, матеріали Державної служби статистики України. Результати. Встановлено, що ключовим партнером України у зовнішньоторговельній діяльності є країни ЄС. Визначено основних партнерів України за обсягами експорту та імпорту товарів. Проаналізовано структуру експорту. Практична цінність. Дослідження допоможе сфокусувати зусилля на розвитку галузей, які є затребувані на ринку, що дасть можливість бути успішними в конкурентній боротьбі, стане чинником забезпечення економічного розвитку.

Ключові слова: зовнішньоторговельна діяльність; економічне співробітництво; торговельні партнери; структура експорту; структура імпорту; Європейський ринок.

JEL code classification: F10, F13, F15, O24

Постановка проблеми. Зовнішньоторговельна діяльність відіграє важливу роль у розвитку економіки країни, росту її ВВП та забезпеченні добробуту населення. Розпочата росією війна несе не лише політичні загрози, а й економічні ризики. Внаслідок військових дій зруйновано виробничі потужності, логістичні ланцюги, велика кількість підприємств опинилась на окупованих територіях. Ця війна загрожує продовольчій безпеці не лише України, а й світу. Світова спільнота виступає за стабілізацію ситуації, яка призведе до покращення стану зовнішньоторговельної діяльності. Україна протягом тривалого періоду є рівноправним партнером у тор-

© Власенко І. В., Морозова Н. І., Діденко О. І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

гівлі з країнами Європейського Союзу. Навіть у складних умовах війни наша держава постачає товари на світові ринки та закуповує продукцію для своїх потреб.

Серед усіх світових торговельних партнерів Основним торговельним партнером найважливішим для України є Європейський союз, обсяги експорту та імпорту з яким щорічно зростають. Україна має перспективи для збільшення обсягів експорту традиційних товарів до Євросоюзу. Зростання міжнародної торгівлі між нашою державою та країнами ЄС експорту та імпорту між Україною та країнами ЄС відображає взаємну зацікавленість у зміцненні економічних відносин.

На сьогоднішній день вкрай важливо розуміння основних перспектив та тенденцій в торгівлі між нашою країною та країнами ЄС. Це сприятиме формуванню прогнозів та нових концепцій, допоможе спрямувати зусилля на розвиток найбільш перспективних та затребуваних галузей виробництва, що в свою чергу покращить економічне становище держави в цілому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед науковців, що займаються питаннями зовнішньоекономічних відносин України та Європейського Союзу, слід відзначити вітчизняних та закордонних вчених. Так, в роботі Шуба М. В., Макаруч К. О. проаналізовано стан зовнішньої торгівлі між Україною, Польщею та країнами Балтії. Авторами наголошується на перевагах членства в ЄС та необхідності європейської інтеграції як шляху до успішної торгівлі на європейському ринку [1].

У статті Poliakova, J., Shayda, O., Drebot, N. і Myronova, M. дан аналіз динаміки експортно-імпортних потоків товарів між Україною та країнами Європейського Союзу. Підкреслена необхідність та пріоритетність торговельної співпраці між нашою державою та країнами ЄС [2].

Стаття Сагайдак І., Чорної Т., Балагури О. присвячена аналізу досягнень України на шляху до підписання Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції, яка може стати одним із способів усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною і ЄС [3].

В роботі Сівової, Т. зосереджено увагу на перспективах євроінтеграції для України [4].

В статті Сухецької К.В. показано, що аграрний сектор економіки попри війну та економічну нестабільність відіграє важливу роль в забезпечення експортного потенціалу України. Автором наголошено на важливості державної підтримки та сприяння міжнародної спільноти для подальшого розвитку аграрної галузі [5].

Мережко В.М. доведено, що скорочення обсягів експорту товарів відбувається за період повномасштабного вторгнення росії. Автори праці також роблять висновок, що відбувається переорієнтація експортної структури та посилення залежності від аграрного комплексу. Зокрема, звернуто увагу на чинники, що впливають на тенденції експорту [6].

Атаманчук З.А. було відзначено, що наша держава, завдяки спроможності аграрного сектору виробляти низку агропродовольчих товарів здатна забезпечити власну продовольчу безпеку та виступає одним із найбільших гарантів продовольчої безпеки у світі [7].

Окремі аспекти розвитку сучасної міжнародної торгівлі розглянуто в низці праць зарубіжних науковців. Цікавим напрямом досліджень є проблематика змін у секторальній економічній структурі в контексті сталого розвитку. Так, у праці Savona and Ciarli зауважено на проблемах екологічно чистого виробництва у світі та його впливі на міжнародну торгівлю. Автори розглядають екологічну політику в контексті інновацій і розвитку [8]. Вплив міжнародної торгівлі на економічне зростання досліджено у праці Bardi and Hfaiedh [9]; значення відкритості торгівлі, прямих іноземних і внутрішніх інвестицій для економічного зростання азійських країн розглядається в публікації Wakari and Tiba [10]; вплив торгівлі на економічне зростання досліджено у статті Farahane and Heshmati [11], де, зокрема, розглянуто теорії та докази цього впливу на прикладі Південної Африки. У праці Ji et al. проаналізовано, як міжнародна торгівля сприяє економічній стійкості, та доведено, що експорт стимулює зростання ВВП і прискорює покращення можливостей імпорту в довгостроковій перспективі. Причинно-наслідковий зв'язок між ВВП та експортом вказує на те, що експорт є визначальним фактором сталого економічного зростання. Зроблено висновок, що імпорту сприяє експортному виробництву, а зростання експорту розширює можливості для імпорту [12].

Формулювання цілей статті. В сучасних умовах зміни в зовнішньоторговельній діяльності України відбуваються дуже швидко. Для визначення основних партнерів у зовнішньоторговельній діяльності важливо бачити географічну структуру та обсяги торгівлі нашої держави з країнами ЄС; розуміти потреби тих регіонів які є перспективними у майбутньому. Важливо також визначити які групи товарів являють найбільшу зацікавленість для імпортерів.

Мета статті полягає у аналізі стану та тенденцій розвитку зовнішньоторговельних відносин України та країн ЄС, визначенні ключових торговельних партнерів і товарних потоків, обґрунтуванні перспективних напрямів поглиблення співпраці.

Виклад основного матеріалу. Ключовим партнером України у зовнішньоторговельній діяльності є країни ЄС. У 2023 році 65% всього експорту та 51 % імпорту приходилось саме на країни ЄС. На початок 2025 року на країни ЄС припадало понад 59% всього експорту України, що становило понад 24,8 млрд. дол. США та близько 50,5% імпорту, що становило 35,7 млрд.дол. США.

Частка країн ЄС в загальній структурі експорту є вагомою. Так, якщо у 2020 році загалом українських товарів експортовано на суму 49191,8 млн. дол. США, то до країн ЄС – на суму 18604,9 млн. дол. США, тобто 37,8 %. У 2021 році цей показник склав 37,82 %; у 2022 році – 63,19 %; у 2023 – 65,76 %, а у 2024 році – 59,49 % (табл. 1).

За обсягом експорту українських товарів основними країнами ЄС є: Польща, Німеччина, Іспанія, Італія, Нідерланди, Румунія, Бельгія, Болгарія, Угорщина та Чехія. У 2024 році експорт у ці країни склав 81,2 % від загального до країн ЄС. Протягом досліджуваного періоду (2020-2024 роки) ці країни наростили обсяги експорту.

Загалом у 2024 році порівняно з 2020 роком експорт до країн ЄС збільшився в 1,3 рази. Зростання експорту свідчить не лише про зміцнення торговельних зв'язків України з країнами ЄС, а й про високу якість української продукції, яка успішно адаптувалася до вимог Європейських стандартів та гідно себе зарекомендувала на ринку ЄС.

Вагома частка у загальному імпорті товарів до України також належить країнам ЄС. Так, у 2020 році вона складала 43,91%; у 2021 році – 39,74%; у 2022 – 48,76; у 2023 – 51,19%; 2024 – 50,45 %.

Розглядаючи географічну структуру імпорту видно, що найбільша частка припадає на такі країни, як: Болгарія (3,33 %), Греція (2,92 %), Італія (3,64 %), Німеччина (7,61 %), Польща (9,88 %), Румунія (2,42 %), Словаччина (2,83 %), Угорщина (2,29 %), Франція (2,29 %), Чехія (3,50 %) [13].

Отже, слід відзначити, що є взаємна зацікавленість у співпраці між Україною та ЄС.

Таблиця 1

Динаміка експорту та імпорту товарів Україною у 2020–2024 роках

Рік	Зовнішньоторговельний оборот товарів			
	Всього		Країни ЄС	
	млн. дол. США	% до попереднього року	млн. дол. США	% до попереднього року
Експорт товарів				
2020	49191,8	98,3	18604,9	89,7
2021	68072,3	138,4	26793,0	149,4
2022	44135,6	64,8	27890,7	104,1
2023	37584,3	85,2	24715,9	88,6
2024	41733,3	111,0	24829,8	100,5
Імпорт товарів				
2020	54336,1	89,4	23859,7	95,4
2021	72843,1	134,1	28954,3	125,2
2022	55295,7	75,9	26962,4	93,1
2023	63763,5	115,3	32641,4	121,1
2024	70770,6	111,0	35713,3	109,4

Джерело: складено за даними [13]

Розглядаючи експортний потенціал нашої держави, слід відзначити, що в ньому переважають продукти рослинного походження, жири та олії тваринного походження. Не менш важливе місце займають недорогочінні метали та вироби з них, електротехнічне обладнання, мінеральні продукти, готові харчові продукти а також деревина і вироби з неї. Слід відзначити також, що протягом досліджуваного періоду 2020-2024 років, збільшився експорт живих тварин та продуктів тваринного походження у 2,4 рази, продуктів рослинного походження у 2 рази, жирів та олій тваринного або рослинного походження у 1,8 рази.

Провідні позиції товарного експорту України в 2024 р.: соняшникова олія (12,3 % від загального товарного експорту), кукурудза (12,2 %), пшениця (9 %), чорні метали (7,4 %) та залізна руда (6,7 %) (рис. 1).

Найвагоміше місце в структурі експорту України належить продуктам рослинного походження. Саме на цю групу товарів припадає 32,4 % у загальній структурі експорту (з них на зернові культури – 22,6 %) і 27,3 % в структурі експорту до країн ЄС (зернові – 15,8 %).

Ринок зернових культур відіграє важливу роль у забезпеченні глобальної та національної продовольчої безпеки, посиленні експортних можливостей України та зростанні її ВВП. В Україні протягом тривалого часу виробництво зерна значно перевищує його внутрішнє споживання. В Україні немає достатніх потужностей для зберігання та переробки продукції, оскільки переважна більшість з них розташована в зоні бойових дій. У мирний час порти відвантажували до 8 млн тонн зерна щомісяця [14].

За період 2020–2024 років вітчизняний експорт насіння с.г культур, зокрема зернових та олійних збільшився у шість разів і досяг рівня 122 млн дол. США. І відповідно зменшився їх імпорт. Такі зміни в обсягах експорту-імпорту зумовлені появою спроможності України виробляти самостійно гібридне насіння, яке в подальшому експортуватиметься до ЄС. Слід також відзначити, що відбулося падіння обсягів його споживання, внаслідок скорочення посівних площ, у зв'язку з окупацією цих територій росією.

В той самий час відбувається збільшення посівних площ під такі культури, як жито, овес, льон, насіння цукрових буряків, тощо.

Очікується, що у 2026 році збільшиться експорт зернових та олійних, який в подальшому щорічно зростатиме в середньому на 10–15 %. В перспективі імпорт буде в межах 350–400 млн. дол. США.

У 2024 році загальний імпорт насіння зернових, олійних, цукрових буряків та овочів склав 381,3 млн. дол., що у % співвідношенні на 3,2% більше до попереднього [15].

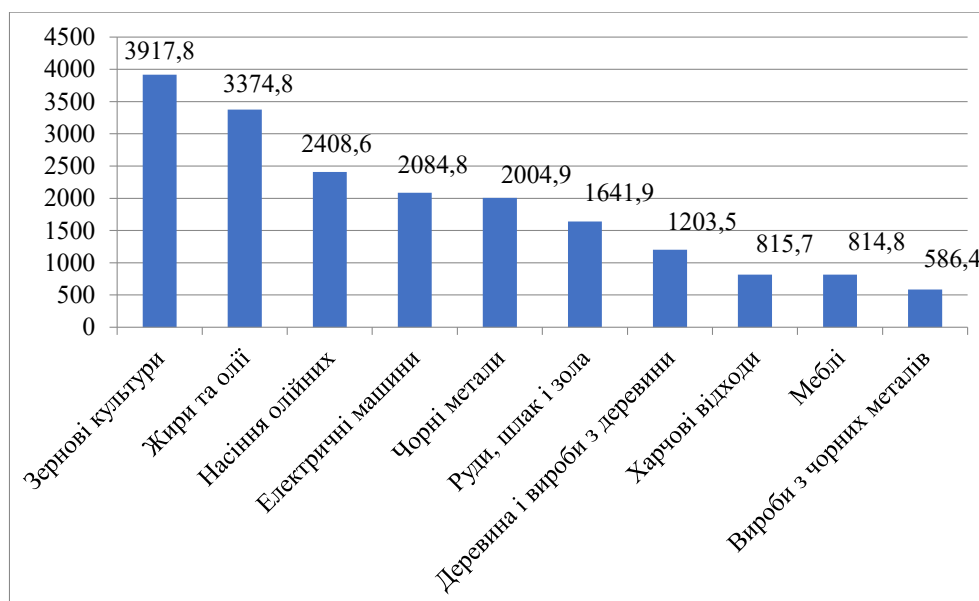

Рис. 1. Експорт з України товарів до ЄС, 2024 рік

Джерело: складено за даними [13]

Аналізуючи експортний зерновий потенціал України, можна сказати, що у 2024 році він був більший на 20% ніж до попереднього року і становив 9,4 млрд. дол. Максимально за свою історію наша держава реалізовувала зерна у 2021 році (50,8 млн. тон на суму 122,3 млрд. дол). Навіть при зростанні фізичних обсягів експорту на 20%, сам виторг у наших експортерів збільшився лише на 13% (до 9,4 млрд. дол), на що вплинуло зниження цін на світових ринках.

Стосовно інших культур, то тут його займає кукурудза, де кількість продукції складає 29,6 млн. тон. На суму 5,1 млрд. дол.

За обсягами експорту лідерами є кукурудза (29,6 млн.т. – 5,1 млрд дол. США); пшениця (20,7 млн т – 3,7 млрд. дол. США). Окрім того значно зросли обсяги експорту рису (у 35 разів), вівса (у 7 разів), жита (у 1,8 рази). Попри таке зростання, питома вага зернових у структурі експорту впала до 22,6 %. Таке відносне зниження у 2024 році пояснюється значим зростанням питомої ваги інших товарів [16].

За останні роки незалежності України. Наша держава входить до 5 найбільших імпортерів органічної продукції до Європейського Союзу. Найбільш перспективними позиціями залишаються кукурудза, пшениця, соняшник та продукти переробки соняшнику. Стосовно продукції тваринництва, то наша держава одержала восьме місце, та 2 місце по кормових зернових. Конкурентна перевага органічної продукції є важливою складовою конкурентоспроможності економіки України [17]. Таким чином, саме виробництво органічної продукції може стати перспективним напрямком аграрного сектору України.

Для успішної співпраці вітчизняних підприємств з країнами ЄС слід багато зробити: це і модернізація обладнання підприємств, і гармонізація стандартів продукції з вимогами європейських країн, і виробництво інноваційної продукції, здатної зацікавити європейських споживачів.

Якщо ж розглядати український експорт, то доволі значний відсоток представлений сировиною та напівфабрикатами, іншими словами, продукцією з низькою доданою вартістю. В майбутньому, при поглибленні інтеграційних процесів економіки нашої держави в економіку ЄС, малий та середній бізнес одержить мотиваційні стимули для свого розвитку, та відповідно, зростатиме, відсоток продукції з високою доданою вартістю.

Слід також відзначити, що нові ринки це не лише отримання прибутків а і зобов'язання та вимоги щодо адаптації законів, які стимулюють підвищувати якість товарів до стандартів споживача продукції. В подальшому, це сприятиме перетворенню України у виробника якісних товарів для світу.

Висновки. Основним торговельним партнером для України є Європейський союз, обсяги експорту та імпорту з яким щорічно зростають. Україна має перспективи для збільшення обсягів експорту традиційних товарів до Євросоюзу. Зростання експорту та імпорту між Україною та країнами ЄС відображає взаємну зацікавленість у зміцненні економічних відносин. Проте, уряду слід докласти більше зусиль для того, щоб аграрну сировину в структурі експорту почала замінювати продукція харчової промисловості, а гірнично-металургійну – продукція машинобудування. З поглибленням інтеграції України в економіку ЄС зростатиме частка продукції з високою доданою вартістю.

Перспективами подальших досліджень буде розгляд особливостей міжнародної торгівлі окремих регіонів України з країнами ЄС з урахуванням специфіки регіонів та їх економічного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Шуба М. В., Макачук К. О. Зовнішньоторговельні відносини України, Польщі та країн Балтії в контексті розширення Європейського Союзу *Бізнес Інформ*. 2025 № 8 С. 80–87. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-8_0-pages-80_87.pdf
2. Poliakova J., Shayda O., Drebot N., Myronova M. Foreign trade relations of Ukraine with the EU countries. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej W Poznaniu*. 2025. № 107 (4). URL: <https://journals.wsb.poznan.pl/index.php/znwsb/article/view/2018>

3. Сагайдак І., Чорна Т., Балагура О. «Промисловий безвіз»: Інтеграція України до європейського ринку промислових товарів. *Економіка та суспільство*, 2023. № (47). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2182/2108>
4. Сівова Т. Перспективи вступу України до Європейського союзу в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, 2025. № (73). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5894>
5. Сухецька К. В., Новак І. М., Питель Н. Я. Інвестиційний вимір експортно-імпортової діяльності аграрної галузі України *Бізнес Інформ*. 2025. № 8. С. 283–292. URL: https://www.business-inform.net/article/?abstract=2025_8_0_283_292&lang=en&year=2025
6. Мережко В. М. Розвиток експортного потенціалу України в умовах геополітичних викликів *Бізнес Інформ*. 2025 № 4. С. 25–32. URL: https://mail.business-inform.net/article/?abstract=2025_4_0_25_32&lang=en&year=2025
7. Атаманчук З. А., Приймак Є. О. Зовнішня торгівля України з країнами ЄС на сучасному етапі *Бізнес Інформ* 2025 № 2. С. 39–46. URL: https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-2_0-pages-39_46.pdf
8. Savona, M., & Ciarli, T. Structural changes and sustainability. A selected review of the empirical evidence. *Ecological economics*, 2019. № (159), p. 244–260. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800917313265>
9. Bardi, W., & Hfaiedh, M. A. International trade and economic growth: evidence from a panel ARDL-PMG approach. *International Economics and Economic Policy*, 2021. № (18), p. 847–868. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10368-021-00507-4>
10. Bakari, S., & Tiba, S. The Impact of Trade Openness, Foreign Direct Investment and Domestic Investment on Economic Growth: New Evidence from Asian Developing Countries. *Economic Research Guardian*, 2019. № 9 (1), p. 46–54. URL: [https://www.ecrg.ro/files/p2019.9\(1\)2y3.pdf](https://www.ecrg.ro/files/p2019.9(1)2y3.pdf)
11. Farahane, M. J., & Heshmati, A. Trade and Economic Growth: Theories and Evidence from the Southern African Development Community. IZADP No. 13679. *Institute of Labor Economics*. 2020. URL: <https://www.iza.org/publications/dp/13679/trade-and-economic-growth-theories-and-evidence-from-the-southern-african-development-community>
12. Ji, X., Dong, F., Zheng, C., & Bu, N. The Influences of International Trade on Sustainable Economic Growth: An Economic Policy Perspective. *Sustainability*, 2022. № 14 (5), 2781 URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/5/2781>
13. Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2026).
14. Ринок зерна: наслідки війни. URL: <https://pigua.info/uk/post/rinok-zerna-naslidki-vijni>
15. Інститут аграрної економіки прогнозує щорічне зростання експорту насіння URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3976654-institut-agrarnoi-ekonomiki-prognozue-soricne-zrostanna-eksportu-nasinna.html>
16. Україна у 2023/2024 МР експортувала 57,5 мільйона тонн зернових та олійних URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3885013-ukraina-u-20232024-mr-eksportovala-575-miljona-tonn-zernovih-ta-olijnih.html>
17. Куди прямує додана вартість: яку органічну продукцію експортують, а що реалізують удома URL: <https://agroportal.ua/publishing/analitika/kudi-pryamuye-dodana-vartist-yaku-organichnu-produkciyu-eksportuyut-a-shcho-realizuyut-udoma>

References:

1. Shuba M. V., Makarchuk K. A. (2025) Zovnishn'otorhovi vidnosyny Ukrayiny, Pol'shchi ta krayin Baltiyi v konteksti rozshyrennya Yevropeys'koho Soyuzu. [Foreign trade relations of Ukraine, Poland and the Baltic countries in the context of EU enlargement] *Biznes Inform*, no. 8, 80-87. Available at: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-8_0-pages-80_87.pdf (in Ukrainian)
2. Polyakova J., Shayda O., Drebot N., Myronova M. (2025) Foreign trade relations of Ukraine with the EU countries *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej W Poznaniu*. no. 107 (4). Available at: <https://journals.wsb.poznan.pl/index.php/znwsb/article/view/2018>
3. Sagaydak I., Chernaya T., Balagura O. (2023) “Promyslovy bezviz”: Integratsiya Ukrayiny do yevropeys'koho rynku promyslovykh tovariv. [“Industrial Visa-free”: Integration of Ukraine into the European industrial market] *Ekonomika i obshchestvo*, no. (47). Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2182/2108>. (in Ukrainian)
4. Seva, T. (2025). Perspektyvy vstupu Ukrayiny do Yevropeys'koho Soyuzu v umovakh voyennoho stanu. [Prospects of Ukraine joining the European Union under martial law] *Ekonomika i obshchestvo*, (73). Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5894> (in Ukrainian)
5. Sukhetskaya K. V., Novak I. M., Pitel'N. YA. (2025) Investytsiynyy vymir eksportno-imporny diyal'nosti ahrarnoyi haluzi Ukrayiny. [Investment dimension of export-import activity of Ukraine’s agricultural sector] *Biznes Inform*. № 8. 283–292. Available at: https://www.business-inform.net/article/?abstract=2025_8_0_283_292&lang=en&year=2025 (in Ukrainian)
6. Merezko V. M. (2025) Rozvytok eksportnoho potentsialu Ukrayiny v umovakh heopolitychnykh vyklykiv. [Development of Ukraine’s export potential under geopolitical challenges] *Biznes Inform*. №4. 25-32. Available at: https://mail.business-inform.net/article/?abstract=2025_4_0_25_32&lang=en&year=2025 (in Ukrainian)
7. Atamanchuk Z. A., Priymak Ye. A. (2025) Zovnishnya torhivlya Ukrayiny z krayinamy YES na suchasnomu etapi. [Ukraine’s foreign trade with the EU countries at the current stage] *Biznes Inform*. № 2. 39-46. Available at: https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-2_0-pages-39_46.pdf (in Ukrainian)

8. Savona, M., & Ciarli, T. (2019). Structural changes and sustainability. A selected review of the empirical evidence. *Ecological economics*, (159), 244–260. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800917313265>
9. Bardi, W., & Hfaiedh, M. A. (2021). International trade and economic growth: evidence from a panel ARDL-PMG approach. *International Economics and Economic Policy*, (18), p. 847–868. Available at: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10368-021-00507-4>
10. Bakari, S., & Tiba, S. (2019). The Impact of Trade Openness, Foreign Direct Investment and Domestic Investment on Economic Growth: New Evidence from Asian Developing Countries. *Economic Research Guardian*, no. 9 (1), p. 46–54. Available at: [https://www.ecrg.ro/files/p2019.9\(1\)2y3.pdf](https://www.ecrg.ro/files/p2019.9(1)2y3.pdf)
11. Farahane, M. J., & Heshmati, A. (2020). Trade and Economic Growth: Theories and Evidence from the Southern African Development Community. IZA DP No. 13679. *Institute of Labor Economics*. Available at: <https://www.iza.org/publications/dp/13679/trade-and-economic-growth-theories-and-evidence-from-the-southern-african-development-community>
12. Ji, X., Dong, F., Zheng, C., & Bu, N. (2022). The Influences of International Trade on Sustainable Economic Growth: An Economic Policy Perspective. *Sustainability*, 14 (5), 2781. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/5/2781>
13. Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine] Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
14. Rynok zerna: naslidky viyny. [Grain market: consequences of the war] Available at: <https://pigua.info/post/rinok-zerna-naslidki-vijni>. (in Ukrainian)
15. Instytut aharnoi ekonomiky prohnouzuye shchorichne zrostannya eksportu nasinnya. [Institute of Agrarian Economics forecasts annual increase in seed export] Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3976654-institut-aharnoi-ekonomiki-prognozue-soricne-zrostanna-eksportu-nasinna.html> (in Ukrainian)
16. Ukrayina u 2023/2024 MR eksportovala 57,5 milijona tonn zernovykh ta olijnykh. [Ukraine exported 57.5 million tons of grains and oilseeds in 2023/2024 marketing year]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3885013-ukraina-u-20232024-mr-eksportovala-575-miljona-tonn-zernovih-ta-olijnih.html> (in Ukrainian)
17. Kudy pryamuye dodana vartist': yaku orhanichnu produktsiyu eksportuyut, a shcho realizuyut udoma. [Where value added goes: which organic products are exported and what is sold domestically] Available at: <https://agroportal.ua/publishing/analitika/kudi-pryamuye-dodana-vartist-yaku-organichnu-produkciyu-eksportuyut-a-shcho-realizuyut-udoma> (in Ukrainian)

Vlasenko I. V., Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Economics and Trade Entrepreneurship
Private Higher Educational Establishment
“Vinnytsia Institute of Designing of Clothes and Entrepreneurship”
vlasenkoivol@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3909-1179

Morozova N. I., Honored Worker of Culture,
Associate Professor of the Department of Fundamental Disciplines
Private Higher Educational Establishment
“Vinnytsia Institute of Designing of Clothes and Entrepreneurship”

ORCID: 0009-0007-4360-2967

Didenko O. I., Master Student
Private Higher Educational Establishment
“Vinnytsia Institute of Designing of Clothes and Entrepreneurship”

Sashadidenko12@gmail.com

ORCID: 0009-0004-5084-4508

PROBLEMS AND PROSPECTS OF FOREIGN TRADE RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND THE EU

Abstract. The purpose of the study is to comprehensively analyze the current state, structure and trends in the development of foreign trade relations between Ukraine and the countries of the European Union. Methodology. In the process of research, general scientific and special methods were used: induction and deduction, cause-and-effect relationships, analysis and synthesis; abstract-logical; tabular. Conclusions. Based on the analysis of statistical information on the volumes of exports and imports, it was established that the key partners of Ukraine in foreign trade activities are the EU

countries. The main partners of Ukraine in terms of the volumes of exports and imports of goods were identified. It was established that during the studied period, products of plant origin prevailed; fats and oils of animal or plant origin. The main positions of organic product exports were considered. The competitive advantage of organic products is an important component of the competitiveness of the Ukrainian economy. The directions of development of successful cooperation of domestic enterprises with EU countries are determined. It is noted that one of the problems of Ukrainian exports is that a significant share in its structure is represented by raw materials and semi-finished products, that is, products with low added value. Scientific novelty. The scientific article improves the understanding of current trends in international trade between Ukraine and the EU. The idea of promising directions of international trade between Ukraine and the EU has been further developed. Practical value. By analyzing the structure of trade between Ukraine and the EU and understanding its trends, we can focus efforts on the development of industries that are in demand in the market, which will allow us not only to be successful in competition, but also to become a factor in ensuring economic development. Understanding the features and trends in the development of foreign trade relations between Ukraine and the EU will contribute to the formation of new concepts and forecasts, attracting investments, increasing budgets, and developing micro- and macroeconomic processes in the Ukrainian state. Prospects for further research will include consideration of the features of international trade of individual regions of Ukraine with EU countries, taking into account the specifics of the regions and their economic potential.

Keywords: foreign trade activity; economic cooperation; trading partners; export structure; import structure; European market.

Дата надходження статті: 17.02.2026

Дата прийняття статті: 11.03.2026

Дата публікації статті: 02.04.2026